

Knema furfuracea (Hook.f. & Thomson) Warb.

เลือดควายใบใหญ่

วงศ์ MYRISTICACEAE

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ต้นขนาดกลาง สูงได้ถึง 25 ม. เรือนยอดเปิด เปลือก สีน้ำตาลเข้ม แตกเป็นร่องละเอียด หรือหลุดเป็นแผ่น แต่ไม่หลุดล่อน ค่อนข้างเปราะ เปลือกในสีครีมถึงส้ม มีน้ำเลี้ยงแดงประปราย มีเส้นใยหรือเป็นชั้น ใบ กว้าง 5-20 ซม. ยาว 25-50 ซม. พบน้อยที่เล็กกว่า กว้างได้ถึง 3 ซม. ยาวได้ถึง 10 ซม. รูปใบหอกแกมขอบขนาน ปลายแหลมหรือกึ่งหูก ค่อยสอบแคบไปยังโคนเป็นรูปหัวใจ ยอดอ่อนมีขนรูปดาวละเอียดสีน้ำตาลอมเหลืองแน่น ใบแก่เนื้อคล้ายหนัง ไม่ซ้าจะเกลี้ยงทั้งสองด้าน มีตุ่มเล็กๆด้านล่าง ไม่มีจุดดำ เส้นกลางใบล่าง ฐานด้านบน เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันไดละเอียดแต่ชัด ฐานเป็นร่องด้านบน ก้านใบยาว 0.5-2.5 ซม. มีขนเมื่ออ่อน กิ่งอ่อนค่อนข้าง ลำ (เส้นผ่านศูนย์กลาง 4-10 มม. โกล้ปลาย) มีขุยหุ้มสีน้ำตาลอมเหลืองแน่น ยาว 1-1.5 ม. ถูออกง่าย แกะจะ แตกและลอกเป็นแผ่น บางมีสันจาง ดอกเพศผู้ สีเหลืองถึงชมพูหรือแดงเข้มด้านใน ออกเป็นช่อลำ ยาวได้ถึง 1.5 ซม. มี 3-30 ดอก ไม่มีก้านช่อดอก ก้านดอกยาว 3-15 มม. อดอกขนาดประมาณ 5 มม. ทรงกลมหรือ รูปไข่กลับแบน บางที่เป็นรูปสามเหลี่ยม เมื่อตัดขวาง จักสามส่วนสี่ถึงสี่ส่วนห้า เป็น 3-4 แฉก ปลายโค้ง ด้าน นอกมีขุยแน่นและขนสีน้ำตาลอ่อน ยาว 0.5-1 มม. จานเกสรเพศผู้ ขนาด 2-2.5 มม. บนเส้นเกสรเพศผู้ลำ เส้นผ่านศูนย์กลาง 1-2 มม. กลมถึงกึ่งรูปสามเหลี่ยม แกนกลางแบนหรือเว้าตื้น อับเรณู 10-14 อัน ดอกเพศ เมียออกเป็นช่อได้ถึง 20 ดอก อดอกขนาด 6-8 มม. ทรงรีหรือไข่กลับ แยกแกลสองส่วนสาม รังไข่ขนาด 2.5-4 มม. มียอดเกสรเพศเมียคล้ายจานรองถ้วย จัก 10-18 พู ไม่มีก้านเกสรเพศเมีย ผล กว้าง 2-2.8 ซม. ยาว 2.5-3.5 ซม. ก้านผลสั้น ยาวน้อยกว่า 0.5 ซม. มี 1-4 ผลอยู่ด้วยกันทรงกลมถึงรูปไข่กว้างหรือไข่กลับ สีเหลือง อ่อนถึงน้ำตาลอมส้ม มีขนสีสนิมยาว 1-2 มม. ผนังหนา 3-5 มม. พบกระจายในป่าดิบ เต็มหรือป่าถูกทำลาย สูงได้ถึง 900 ม. มักขึ้นบนเขาหินปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง สตูล สงขลา ยะลา

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

